

Nr 3 - 2022

Spoven

Nordöstra Skånes Fågelklubb

Spoven

årgång 46

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.

Vi anordnar trevliga inomöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.

Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirklar.

Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.

Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!

Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.

Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.

Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har över 600 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 eller med Swish 123 225 16 27
så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan!

Medlemsavgiften är 150 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb

(medlemskap och adressändringar)

c/o Jan-Åke Nilsson, Lagerlyckevägen 2,
298 34 Tollarp. 0708 - 42 19 28

janank@hotmail.se

www.spoven.com

Organisationsnummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 nummer per år)

Ansvarig utgivare Jan Linder

Redaktion Patrick Tollgren Lazarov

Ulrika Tollgren

Bildredaktör Sven Birkedal

Tryck Mixi Print

2022 - Årgång 46 ISSN 1103-0917

Innehåll

Ordförande sjunger ut 4

Boktips 5

Höstens smultronställe 6

Aktuellt i fågelmarkerna 8

10 Nytt från styrelsen

12 Referat Kråkenabben

13 Mesholkprojekt i Prästaskogen

Krönika 14

Kornsparven är tillbaka efter 50 år 16

Läsarbilder 17

Program 20

Omslag fram: Kornsparv. foto: Hans Cronert
Omslag bak: Kornsparv. foto: Hans Cronert
Omslag insida (Gravand) och Innehåll foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ordförande sjunger ut!

Med detta nummer av Spoven följer för förmodligen första gången ett supplement. Vi har sedan fågelklubben bildades 1976 sammanställt och publicerat en årssammanställning med de mest intressanta fågeliakttagelserna. Denna har över tid utvecklats. Inte minst p g a en aktiv rapportkommitté och utvecklade rapportsystem. Från handskrivna lappar, via exelfiler och obsbok, fram till dagens Artportal.

Från att enbart ha varit en uppräkningslista av arter, datum och lokaler så har årsrapporten utvecklats till texter med slutsatser, kartor, tabeller och foto av de i texten beskrivna fåglarna. Vi tycker från styrelsen och kommitténs sida att detta är värt att publicera som en egen produkt.

Detta ska också ses som en fortsatt utveckling av vår tidskrift som vi uppfattar som uppskattad av våra läsare. Du hittar också i detta nummer ett inlägg där vi beskriver ett par aktuella ärenden som klubbens styrelse har haft att hantera. Vår avsikt att detta ska bli ett återkommande inlägg. Vi tror att detta kan gynna föreningsdemokratins om vi fortlöpande kan visa vilka frågor klubben har att bereda. Visserligen redovisas all vår verksamhet i den årliga verksamhetsberättelsen. Men på detta viset tror vi att vi mer detaljerat kan redovisa enskilda ärenden.

Ett annat inlägg som är tänkt att komma med viss oregelbundenhet är ett inlägg av mer kåserande art. Här välkomnar vi alla läsare och medlemmar att bidra med texter. Inriktningen är på intet vis styrd förutom att det naturligtvis ska ha knytning till fåglar.

Vi hoppas att dessa nya inlägg ska bli till glädje för våra läsare. Tyck gärna till!

foto: Kerstin Fröding

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Boktips:

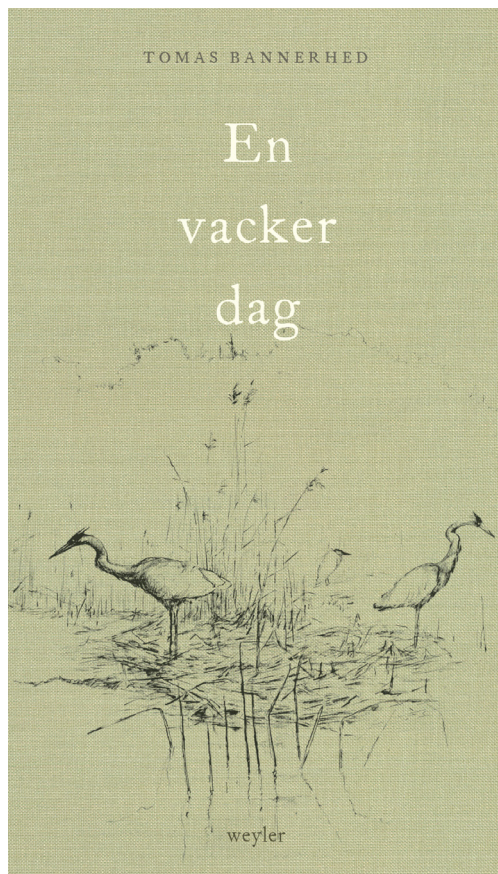
En vacker dag

av **Tomas Bannerhed**

Klockan 03.32 börjar en fågelskådares dag. Solen går upp och fåglarna sitter inte och drar sig på sin gren. De kvittrar, sjunger och sisar. En ny dag börjar där revir ska hävdas, en partner hittas så snart som möjligt och mat hämtas till ungarna. Mycket att skriva om för en naturintresserad författare.

Tomas Bannerhed tillbringar en dag i maj på Lovön från kl. 03.23 till kl. 22.57. Han vandrar runt och noterar vad som händer omkring honom. Det blir en hel del fåglar, men även insekter, växter och personliga reflektioner. Ett vindskydd får honom att tänka på sin ungdom och på kyrkogården hittar han gravstenar över människor han känner till. Han gör sina noteringar två till tre gånger varje timme. Kl. 16.10 minns han att ornitologin fyllde 325 år den 22 maj. Olof Rudbeck beskrev då en nyskjuten göktyta på ett sätt som är vetenskapligt enligt dagens ornitologer.

Tomas Bannerhed är en skönlitterär författare och det sätter naturligtvis sin prägel på boken. Upplevelsen av naturen omkring honom är viktigare än artbeskrivningar. En tankebok skulle man kunna säga att det är. Bannerheds tankar fladdrar än hit än dit. Mellan citronfjärilens dansande och Gustav V's dikeskörning i kungens kurva.

En utmärkt bok att läsa innan man somnar – varje klockslag har sitt eget tema och kapitlen är korta. En tankvärd och mycket läsvärd bok under mörka höst- och vinterkvällar när man längtar till maj nästa år. Boken är fint illustrerad med teckningar av Mattias Bäcklin.

Margareta Rydhagen

Höstens smultronställe: Friseboda

Naturreseptatet Friseboda utgör en del av Sveriges största kustdynlandskap. Solen skiner och vinden viner vid besöket i slutet av augusti när jag försöker kombinera dagens lunchpaus med en stunds snabbskådning vid plattformen.

Vid besöksparkeringen finns ett utemuseum som beskriver sandmarkerna i Friseboda. Vid besöksparkeringen finns det också besöksstoaletter.

Så här i slutet på sommaren är parkeringen nästan tom, endast några bilar och en husbil som stannat till. Grönsiskornas lite sorgsna, kväkande läte möter mig i den klara höstluften och en liten flock mindre korsnäbb bryter av med sitt kippande.

Vägen ner till plattformen är träbelagd och därför både lättgången och tillgänglig. På våren kan här vara gott om rastande tättingar och från början av maj kan fältpiplärka eller gulhämpling påträffas. Idag ses en grå flugsnappare som flyger ut,

ryttlar en stund i luften i jakt på insekter och sedan tillbaka in i busken igen. I buskagen längs Segesholmsån som har sitt utlopp här ses och hörs bland annat mesar och rödstjartar. För ett antal år sedan hittades en blåstjärt precis här.

Bästa tider för sträckskådande från plattformen är från augusti fram till mitten av november men är väl värt ett besök hela vintern och en bit en på våren för att skåda övervintrande fåglar bland vågorna. I augusti kan ett spännande

foto: Ulrika Tollgren

Segesholmsån rinner ut i havet vid Friseboda. När höstflytten går så är det ett bra ställe att leta efter rastande tättingar.

kvällssträck avnjutas från plattformen när vadare, tärnor och ibland även kustlabbar drar söderut. Senare på hösten drar stora flockar med bläs- och stjärtänder, prutgäss och vitkindade gäss, lommar och gråhakedopping förbi och i oktober kulminerar ejdersträcket. Vissa dagar i oktober och november ses här sträckande dvärgmåsar i stora antal. Men just idag var här lugnt på fågelfronten med endast några enstaka ejdrar och trutar i sikte.

Googlemaps:

Frisaboda parkeringen.

<https://tinyurl.com/frisemap>

Lokaler: Friseboda

Hitta hit: Du hittar hit genom att köra väg 118 i 15 km söder om Åhus och svänga av vid Friseboda 2 (gul skylt). Efter 1 km svänger du till höger på Slussvägen och efter 400 m till vänster. Efter 350 m nås en väl tilltagen P-plats med informationstavla och toaletter.

Häckfåglar: Nattskärna (kan höras från parkering under sommarnätter), dubbeltrast, trädlärka, fältpiplärka och gulhämpling

Vinter: Kräver tubkikare för bästa behållning men då ses ofta svarthakedopping, storlom, svärta, sjöorre och alfågel då havet är isfritt. Vissa år är även kungsfiskare vid åns utlopp.

Tillgänglighet: Finns toalett för funktionsnedsatta som är öppen året om. Hela den träbelagda stigen förbi ett utemuseum ner till utsiktsplattformen, som är utrustad med bord och bänkar, är tillgänglig. Övriga stigar i området är lättgånga men kan vara svåra att rulla på.

Länstyrelsens informationssida:

<https://tinyurl.com/friseboda>

Ulrika Tollgren

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 1 maj - 31 augusti

av Jan Linder

Alla fynd som redogörs för är gjorda inom föreningens område och hämtade från rapporterna i Artportalen, <http://www.artportalen.se>. Där kan du själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla observationer av sällsynta fåglar som tas upp här är granskade och godkända av en raritetskommitté (RK eller RRK), eller har setts av många erfarna skådare och/eller dokumenterats på sådant sätt att ett godkännande är självklart. Har du gjort ett fynd som kräver rapportskrivning för att godkännas, skriv gärna en sådan. Bifogad ljud- eller bilddokumentation underlättar både rapportskrivande och granskning.

Perioden omfattar den tid då många arter är i rörelse, och chansen att en och annan lite ovanligare art dyker upp är god. Att många fågelskådare är på alerten vid denna tid ökar möjligheterna ytterligare. På den riktiga raritetsfronten var det inledningsvis ganska magert, men turturduva och svart stork hör inte till vanligheterna. Övriga obsar i maj var bla dubbelbeckasin, svarthuvad mås, kustlabbe, havssula, ängshök, brun glada, trastsångare och vassångare. Svarthakad buskskvätta häckade åter i vårt område med fler än ett par.

Några av majfåglarna var kvar i juni, då även nilgås, vaktel, flodsångare och mindre

flugsnappare gjorde entré. I början av juli upptäcktes häckande kornsparv (se särskild artikel). I slutet av juli slog det även till med en verklig raritet, en vitgumpsnäppa rastade i Äspet.

Augusti bjöd på smalnäbbad simsnäppa, bändelkorsnäbb och ännu en ängshök.

Har du installerat appen Band i din mobil ännu? Om inte, det kan rekommenderas för dig som vill vara snabbt på plats när det händer. I skrivande stund är vi 511 personer som informerar varandra om observationer av ovanliga arter precis när det händer.

Turturduva

foto: Jan Linder

I följande tabell listas de ovanligaste arterna som setts sedan sist:

Art	Plats	Individ
Nilgås	Äspet 25/6	3
Svart stork	Blåherremölla, Maglehem 12/5	1
Havssula	Gropahålet 19/5	1
Ängshök	Östra Sönnarslöv 30/5	1
	Vinnö ängar 13/6	1
	Karsholm 29-30/8	1
Kornknarr	Holma, Axeltorpsviken 29/5 – 4/7	1
Vitgumpsnäppa	Äspet 23/7	1
Dubbelbeckasin	Isternäset 9 – 15/5	1-3
	Håslövs ängar 3/5, 9/5	1
Smalnäbbad simsnäppa	Äspet 6-12/8, 25/8	1
Svarthuvad mås	Gualöv 15/5	1
	Trolle-Ljungby 15/5	1
	Äspet 26/6	1
Turturduva	Herculesdammarna 28/5	1
	Furuboda 20/6	1
Trastsångare	Herculesdammarna 5/5 – 2/6, 9/7	1
	Herculesviken 19/6	1
Flodsångare	V. Fäladsmarken, Näsby fält 9 - 11/6	1
	Näsby gård, Näsby fält 3/7	1
Vassångare	Håslövs ängar 18 – 30/5	1
Mindre flugsnappare	Nyehusen, Yngsjö 1/6	1
Bändelkorsnäbb	Bromölla 21/8	1
Kornsparv	Rörsbäcken, Horna 3/7 – 2/8	1

Jan Linder

Styrelsenytt

I vår ambition att informera medlemmarna tänker vi i styrelsen med viss regelbundenhet kortfattat presentera inslag i styrelsearbetet som annars inte så lätt når medlemmarna. Under sommaren har två ärenden inneburit en del arbete för oss.

Det första ärendet är då det samråd angående solcellspark Karsholm som exploatören företaget Alight genomfört. Eftersom detta är ett både nytt och stort projekt och dessutom i en skala som vi inte tidigare mött när det gäller solcellsparker valde vi att samverka och yttra oss gemensamt med Skånes Ornitologiska Förening. Inledningsvis blev det egentligen att försöka uttrycka någon form av policy när det gäller solcellsanläggningar.

Och det blev då sammanfattningsvis följande:

”Det innebär att vi förordar att anläggningar för förnyelsebar energi, inklusive solcellsanläggningar, planeras och byggs ut på redan exploaterad eller bebyggd mark och i andra hand på jordbruksmark av lägre kvalitet där negativ påverkan på biologisk mångfald kan undvikas. En utbyggnad av solcellsanläggningar på tak till redan existerande byggnader av alla slag vore exempelvis en möjlighet som inte tar någon ny yta i anspråk samtidigt som elproduktionen i bästa fall kan ske så nära konsumenterna som möjligt.”

Nästa steg blev då att lämna synpunkter på det specifika projektet. Detta kan då sammanfattas:

”Solcellsparken Karsholm är den första solcellsparken av denna storlek som ansöks i Kristianstads kommun. Den kan därför komma att utgöra någon form av standard på hur en stor solcellspark ska placeras och utformas. Det vore därför angeläget att om denna park kommer till stånd att alla rimliga hänsyn till fågelliv och biologisk mångfald vidtas. Området har haft och har fortfarande i vissa delar, kvarvarande äldre tallskog, ett antal skyddsvärda fågelarter som häckar och födosöker.”

Vidare anges i underlaget att en s k naturvärdesundersökning ska göras av området. Den har hittills grundats på något kort besök och med inslag av mer teoretisk karaktär som sök i Artportalen. Vi anser då följande:

”Utifrån vad vi framfört, anser vi att det är av största vikt att naturmiljön undersöks noggrant innan beslut tas.”

Det andra ärendet är att för en del år sedan fick fågelklubben möjligheter att lämna förslag till IBA-områden (Important Bird Areas) inom klubbens verksamhetsområde. IBA administreras av BirdLife International. Vi föreslog att hela skärgårdsområdet liksom delar av Kiviksbredan (ett grundområde i havet utanför Åhus som sträcker sig ner mot Kivik) skulle pekats ut, skärgårdsområdet som viktigt häck- och

Faktaruta:

År 1979 beslöt EU införa särskilda regler för skydd av fåglar, fågeldirektivet (dir 79/409/EEG). Av 200 berörda arter i medlemsländerna finns 66 i Sverige.

Medlemsländerna ska bland annat vidta åtgärder för att arterna ska bibehållas i livskraftiga populationer. Vidare ska särskilda skyddsområden (SPA-områden) pekats ut.

Direktivet innehåller många regler, bland annat sådana som styr ländernas möjligheter att jaga och handla med fåglar.

rastområde för många arter och Kiviksbredan som rastområde för främst alfågel.

EU-kommisionen har begärt att Sverige ska se över landets Natura 2000-områden avseende fågeldirektivet (SPA=Special Protection Areas) och stämma av dem mot BirdLife Internationals IBA-områden. Länsstyrelsen har haft uppdraget och via möte och mejlväxling har det resulterat i att det nu finns förslag om kraftig utvidgning av de små SPA-områdena i Landöskärgården. Länsstyrelsen har helt gått på vårt förslag. Detta är nu ute på remiss. Vi hoppas att de strandnära delarna av kusten mellan Fårabäck och Blekingegränsen liksom stora havsområden söderut i Hanöbukten kommer att ingå i Länsstyrelsens slutliga förslag till regeringen. Samarbetet med länsstyrelsen har flutit bra och resultatet är över förväntan. Nu återstår att se hur regeringen och slutligen EU ställer sig till förslaget.

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Återkoppling om pungmesarna vid Lillö, 2022

Under säsongen 2021 fanns det fyra färgmärkta pungmeshanar i vårt område. Inte mindre än tre av dem återvände 2022. En av dem var den sk Lillöhanen som nu uppnått den aktningsvärda åldern av minst 8 år. Den fjärde hanen valde i år att stanna på norra Själland där han förmodligen var pappa till den kull som blev flygg där.

Tyvärr dök det bara upp två honor hos oss, varav den ena märktes som ungfågel 2021

i sydvästra Skåne. Tre häckningar hittades och två av dessa resulterade i flygga ungar. Den ena kullen bestod av fem ungar medan den andra innehöll ett okänt antal ungar. Även om det var positivt med två lyckade häckningar mot inga lyckade 2021 så är trenden fortsatt negativ när det gäller antalet återvändande gamla fåglar: 13-15 ex 2020, 9 ex 2021 och nu alltså bara 6 ex 2022.

Mats Johannesson

Referat

Kråkenabben, Listerlandet

Av: Ulf Sjölin

foto: Ulf Sjölin

Vy över Kråkenabben.

Nio exkursionsdeltagare deltog i den ca 4,5 km långa vandringen från parkeringen vid trastvägens början, i högsommarväder. Vandringen startade kl 8 och avslutades 11.45 Önskevädret hade varit att natten innehåller regn som pressat ner fåglarna till lokalen. Så förväntningarna på ett stort antal rastande tättingar och vadare fick anpassas efter detta finväder.

Kråkenabben har tidigare varit ett öppet betat landskap som med kraftigt minskat betetryck till stor del växt igen. Vi följde vägen ner mot Kråkenabbens sydostligaste spets för att följa kustlinjen västerut till den sydvästligaste udden och därifrån en bit in i viken och återvända till parkeringsplatsen.

Vi kunde njuta av rikliga mängder björnbär längs grusvägen och möta de första törnskatorna, i huvudsak ungfåglar, som

visade upp sig under hela vår vandring. Ett kort ögonblick dök en rastande göktyta upp i en busktopp. Enstaka sångare skymtades, törnsångare, gransångare.

Kusten är stenig och det krävdes tålamod att spana av kustlinjen flera gånger för att upptäcka 2 vackra kustpipare, gluttsnäppa, grönbena, rödbena, enkelbeckasin, drillsnäppa och kärrsnäppa. Nöjda med fina tillfälle att studera ett antal vadararter kunde vi fika på sydvästra udden i det vackra vädret.

Vår kunnige guide Mats Olsson beskrev väl lokalens förändring och förmedlade typiska kännetecken för de vadare som sågs. Han redogjorde också för sina erfarenheter från sommarens fågeldöd pga fågelinfluensan och hur de sjuka fåglarna kan bete sig. Det är alkor, måsar o tärnor som framförallt är drabbade.

Ulf Sjölin

Mesholkprojekt i Prästaskogen

Text: Christer Ahlquist

Prästaskogen, belägen mellan Prästallén i norr och koloniområdet Sommarstaden i söder, ett område som kan liknas vid en "snårskog". Detta svårbesökta område har nu kommunen ställt i ordning till ett för kommunens invånare nytt rekreationsområde.

Området innehåller breda stigar och flera rastplatser, vilka också är handikappvänliga. Själv har undertecknad (CAQ) både gått och cyklat mycket i området. Vid ett av tillfällena när CAQ befann sig i Prästaskogen fick CAQ en idé, vilket också andra fått, "Denna lokal hade varit lämplig för att sätta upp mesholkar i". Tog kontakt med kommunen för att fråga om holkar fick sättas upp. Det blev tummen upp och projektet kunde starta.

Vid fågelklubbens årsmöte den 23 februari tog CAQ upp frågan om medel till att tillverka holkar. Ulrika tog sig på att författa en ansökan om medel för projektet från Erik Schönbecks fond. Styrelsen tilldelade projektet 5 000 kr.

När våren var i antågande åkte kassören, Jan-Åke, och Bo i Ripa och inhandlade virke till både mes- och göktyteholkar. Bo är lantbrukare i Ripa, där han upplåter sin maskinhall för tillverkning av fågelholkar och det tackar vi för. Det var ganska lätt att kalla ihop medlemmar som ville delta i tillverkningen. För att bygget av holkarna inte skulle ta mer än en dag, träffades Kristina, Per och CAQ en förmiddag i maskin-

foto: Ulrika Tollgren

I Bos verkstad i Ripa har fågelklubben tillverkat många fågelholkar under åren.

hallen hos Bo och tillverkade byggsatser. Sedan var det färdigt att montera holkarna. Detta gjordes söndagen den 3 april. Det blev 20 st mesholkar och 26 st göktyteholkar.

Några dagar senare, den 6 april, sattes 13 st mesholkar upp i Prästaskogen. Detta arbete utfördes av Kristina och Per Sköld samt undertecknad.

Den 5 maj kontrollerade CAQ om några fåglar hade accepterat våra holkar och resultatet första året blev;

I 5 holkar bodde talgoxar, i 2 blåmesar, i 1 svart- och vit flugsnappare, 1 påbörjad bale, 1 utflugna ungar samt tre tomma holkar. Ett bra resultat, bättre lycka nästa år.

Det finns lite slantar kvar av de tilldelade för projektet. De tänker vi använda för ytterligare 15 - 20 mesholkar som ska tillverkas till hösten.

Christer Ahlquist

Krönika: Fåglar på hembesök

Text: Thomas Lindblad

Det händer ibland att vilda fåglar kommer på hembesök. Jag tänker då inte på deras regelbundna besök vid min fågelmatning vintertid eller vid vårt fågelbad när sommartorkan tar struhtag. Heller inte på de gånger när fåglar skadat sig och behöver mänsklig omvårdnad för att klara sig. Nej, jag menar riktiga hembesök, när fria fåglar självmant och av egen vilja kommer inom på besök. Oftast sker det väl av misstag eller av ren nyfikenhet.

Jag bor med min fru i en gammal skola i en liten by på landet med stor trädgård. Om somrarna har vi ofta öppna fönster när det är varmt. Vi tycker om att vädra ut och sover ofta med öppet sovrumsfönster. Det är väl en förklaring till att vi haft både talgoxar och unga rödstjärtar på besök inne i bostaden. De korta stunder av ögonkontakt mellan fågel och människa som då kan uppstå är väldigt förtätade! Den vilande rödstjärtens pepparkornsögon betraktar mig lugnt så länge jag inte rör mig eller blinkar till, där den sitter på en stolsrygg ett par meter från mig. I lyckliga fall slår den själv till reträtt och hittar genast fönstervägen ut, men väl så ofta slutar det dessvärre med en skrämmd fågel som flaxar förtvivlat mot stängd ruta eller rasar ner mot väggen bak någon möbel. Då kan det ta en stund att få styr på situationen, fånga in fågeln för att återge den friheten, ibland med en glänsande metallring runt ena benet.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ung rödhake, fotograferad vid ringmärkning.

Ett annat återkommande förlopp är vid busväder om höstarna, då småfåglar vid flera tillfällen aktivt sökt skydd i min källare undan storm och slagregn. Flera gårdsmyggar har under årens lopp påträffats i min källarverkstad, där en glipande ytterdörr gett dem möjligheten att hoppa inomhus. Även rödhakar har tagit till samma knep, och en av dem kom faktiskt från Norge på hösten 1999. Den bar nämligen en Stavangerring och var märkt på Akeröya ca 20 km NV om Strömstad. Den årsunga rödhaken märktes och släpptes där 18 september och kontrollerades av mig i Olseröd 6 oktober, det vill säga 18 dagar senare. Den hade då förflyttat sig 409 km mot SSO (något avvikande från artens normala SV-flyttning som brukar föra dem mot Iberiska halvön för övervintring). Det ger en medelhastighet på knappt 23 km/dygn, vilket är mindre än halv fart

mot vad rödhakar brukar prestera. Troligtvis hade den haft lite mager kost på vägen, eftersom den bara vägde 15 gram (medelvikten på höststräcket är 17,5 g) men den var i hyfsad kondition när jag släppte den fri på morgonen sedan den tillbringat natten i min källare. Där hittade den förmodligen inte mycket mat. Jag hoppas att den passade på att äta upp sig en aning i vår trädgård före avfärden i skymningen. Liksom många andra insektsätande fåglar brukar rödhakar flytta vidare först i skydd av nattens mörker.

De dagaktiva ladusvalorna som normalt sett bor i anslutning till vårt hönshus är mina favoriter. Varje vår slår jag upp uthusdörren i sena april så att våra sommar-gäster från södra Afrika ska känna sig välkomna. Flera gamla bon sitter ännu kvar på takbjälkarnas sidor och ett ligger väl placerat just under taket på spetsen av en gammal skida på sommarförvaring, ytterst elegant! Enstaka år har de byggt i gara-getaket eller uppe på boningshusets vind. Minst en kull om året kommer på vingarna här hos mig, ibland flera. Ladusvalor lägger nämligen ofta en andrakull, ja det händer faktiskt att de hinner med tre kullar, fast det är ovanligt. Tidigt i häckningen i början av maj kan svalorna reka efter bostad lite varstans. Den varma våren 2018 träffade jag en svala inne i sovrummet på ovanvåningen, fönstret hade stått öppet hela dagen. Mina pojkar har monterat en stång i taket för armhävningar och andra gymnastiska övningar. Där hade svalan satt sig att vila. Jag stängde försiktigt till dörren från utsidan viss om att den snart

skulle flyga ut igen. Döm om min förvåning när jag vid läggdags gläntade på dörren i sena skymningen och den satt kvar på stången och vilade! Jag lyckades mycket långsamt och ytterst försiktigt ta mig in till min säng och krypa ner utan att den blev skrämmd. Det kändes fint att dela sovrum med den vilande ladusvalan, faktiskt lite andäktigt. På morgonen var den borta, den vaknade uppenbarligen före mig.

Ett fågelmöte inomhus som jag aldrig glömmar ägde rum på tidigt 90-tal. Här gör jag ett undantag från vad jag skrev i inledningen – den här fågeln hade faktiskt gjort sig illa och behövde tas omhand. På den tiden satt telefonen fortfarande fast med en sladd i väggen och där, innanför söderfönstret satt jag och talade i telefon med fågelklubbens tidigare ordförande Åke Svensson när det sa pang i rutan. ”Oj, en fågel flög i rutan” sa jag till Åke, ”ett ögonblick, jag ska gå ut och se efter hur det gick”. I rabatten låg en tilltufsad näktergal som jag tog i mina händer och återvände till det avbrutna telefonsamtalet. Kort berättade jag för Åke vad som hänt och började avrunda samtalet när näktergalen plötsligt sjöng en kort strof i min hand! Jag kände vibrationerna i den lilla fågelkroppen när den slog ett par kraftiga slag. ”Vad var det?” sa Åke. ”Det var näktergalen som sjöng i min hand!” Förbluffade avslutade vi samtalet. Lyckligtvis repade sig näktergalen efter smällen och jag kunde strax återge den friheten och ett vackert minne rikare se den smita in i vårt syrensnår.

Thomas Lindblad, Olseröd

Kornsparven är tillbaka efter 50 år

Bild och text: Hans Cronert

Under senare år har antalet kornsparvar ökat i Skåne. Från kärnområdet öster om Ystad har den spridit sig åt nordost till Simrishamns kommun och västerut längs Sydkusten. De nordvästligaste häckningarna finns idag vid Öresundskusten i höjd med Lödösnäs och Salviken. Anledningen till att det går bra för kornsparven är inte helt kända, men man miss-tänker att flaskhalsen är vinteröverlevnaden och att anläggande av vinterfält utanför Ystad tillsammans med mildare vintrar bidragit till ökningen. Även på Öland har en etablering skett under senare år. Borde den då inte kunna etablera sig i Kristianstadstrakten?

Så plötsligt händer det. En tillrest skådare får den 3 juli syn på en svarthuvad mås på en åker söder om Rinkaby. Han stannar för att spana in måsen och hör då en kornsparv sjunga. Fågeln larmas ut på vårt lokala BAND-larm och snart är det flera skådare på plats. De upptäcker då att det rör sig om två fåglar och att en av dem har mat i näbben. Är det manne häckning och matning på gång? Redan dagen efter kan Peter Olsson från det skånska kornsparvsprojek-tet bekräfta att det är ett par med ungar. Boet ligger alldeles intill nya sträckningen av skå-neleden och många skådare får tillfälle stifta bekantskap med fåglarna.

Det visar sig att ytterligare en kornsparv sitter och sjunger på en tråd 600 meter från det häck-ande paret. Platsen är svår att nå, men jag får efter positiva kontakter med ägaren till gården man måste köra fram till, möjlighet att kolla upp den sjungande hanen. Det visar sig att även här pågår matning. Boet lokaliseras och ligger i en foderkornsåker som är tänkt att skördas bara några dagar senare. Den tillmötesgående brukaren ställer sig positiv till att märka ut en yta på ca 40x40 meter kring boet som lämnas orörd. Fältet runt om skördas, kornsparvar-na håller sig kvar och fortsätter mata. Lycka!

foto: Hans Cronert

Sjungande hane. Hanen deltar inte i matning-en, men försvarar honan och boet mot inkräk-tare.

foto: Hans Cronert

Kornsparvhonan är försiktig och avvaktande innan hon flyger ner till boet med mat, i det här fallet en vårtbitare.

Kring det sistnämnda boet fanns som mest fyra adulta fåglar, varav två sjungande hanar. Kan-ske fanns det ytterligare par i området?

De flesta skådare känner inte till att vi under några år på 1970-talet hade kornsparvar i om-rådet mellan Ripa och Härnestad. Det var Gösta Peper som upptäckte dem i samband med kvällscykelturner för att lyssna efter vaktel, en art som var mycket ovanlig i vårt område på den tiden. Jag fick själv möjlighet som ung skådare att cykla runt och spana in kornspar-varna som satt och sjöng från luftledning och trädtrader i det sandiga åkerlandskapet.

Nu håller vi tummarna för nästa år och hoppas kornsparvarna kommer tillbaka igen.

Hans Cronert

Läsarnas bilder

Vill du bidra med bilder så kan du maila in bilder till redaktionen eller publicera den på vår Facebooksida så finns det chans att den kommer med i Spoven.

OBS! Ni får endast skicka in bilder som ni själv har tagit och som ni har rättigheter till.

foto: Ulf Lundh

Brun kärrhök, Ängamöllan.

foto: Ronnie Jöneros

Smådopping vid gömslet vid Karpalundsammarna.

Sjungande gulspurv vid Stenshuvud.

Enkelbeckasin, Åsum.

Hornuggleunge ropandes efter mat.

Höstens program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson. Kontaktuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Oktober

Lör 8 okt

Fågelsträck i Juleboda

Vi gör ytterligare ett försök tillsammans med Greger Flyckt att följa de fåglar, som sträcker längs Skånes ostkust – med start kl. 07.30 viker vi några timmar vid Juleboda (längst söderut i Kristianstads kommun). Vi hoppas på rätt vindar de senaste dagarna så att fågellivet ska bli lättare att följa från land. Glöm inte att packa med lite förmiddagsfika. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 15 okt

Gåsräkning

Kan vi i gåsflockarna i våra trakter redan nu ana, att vi närmar oss stundande övervintring? Har de första sädgässen kommit ner till oss? När klubbens inventerare är klara den här dagen, vet vi svaret. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Storspov, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Sön 16 okt

Rariteter i nordväst

Trädgårdsträdkrypare och toppskarv är två skånska rariteter i fågelvärlden. Tillsammans med Mats Johannesson ger vi oss iväg mot nordvästra Skåne för att försöka få kontakt med bl.a. de här båda godbitarna. Samling och avresa kl. 07.00 från parkeringen vid naturum Vattenriket. Kontaktperson: Mats Johannesson.

November

Sön 6 nov

Senhöst vid Arkelstorpsviken

Tillsammans med Ulrika Tollgren gör vi en exkursion runt Arkelstorpsviken söndagen den 6 november – med samling kl. 09.00 på samåkningsparkeringen i Arkelstorp mitt emot ICA Nära. (Buss 550 från Kristianstads C kl.08:20 och buss tillbaka från Arkelstorp går kl.12:20.) Ta med lite förmiddagsfika! Vi går ca 5-6 km längs Arkelstorpsleden och hoppas bl.a., på lite trastar i äppelodlingarna i trakten och rastande änder i Arkelstorpsviken. Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Ons 9 nov

Lite naturfototankar med Hans Cronert

Hasse Cronert har fotograferat natur sedan början av 1970-talet. Efter en lång paus tog intresset fart igen med den digitala eran i början på 2000-talet. I kväll delar han med sig av sina tankar och erfarenheter kring fotograferandet, val av utrustning, metoder, inställningar på kameran och på slutet lite om bildbehandling.

Kvällens föredrag, som startar kl. 19.00 på Studieförbundet, V Storgatan Kristianstad, bygger till stor del på exempelbilder från en fågelresa till Peru hösten 2021. Kontaktperson: Ulf Sjölin.

Lör 12 nov

Gåsräkning

Hur ser det ut på gåsfronten i våra marker så här års? Har sädgåsflokkarna börjat dyka upp? Är det lika många vitkindade gäss som förra året? Efter dagens inventeringar vet vi besked. Vill Du hänga med ut någon av dem den här för middagen? Hör av Dig till Evert. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 26 nov

Föreläsning ”Uppåt och nedåt!”

Den svenska fågelfaunan är föränderlig – och har så varit under hela den tid som vi kan överblicka. I mångt och mycket beror detta på att vi människor påverkar och förändrar vår natur. Eftersom fåglar kan flyga, kan de också både snabbt etablera sig i områden som förändras till deras fördel och lika snabbt överge andra, om miljön inte längre fyller deras krav.

Lördag 26 november kl. 14.00 kan vi på naturum Vattenriket lyssna till Anders Wirdheim, BirdLife Sverige, som ger exempel på arter som ökar eller minskar i den sydsvenska naturen och bl.a. även funderar kring vilka orsakerna är.

OBS! Föranmälan! Boka din plats på: <https://timecenter.se/naturumvattenriket>

Ett arrangemang som vi gör tillsammans med naturum och Studieförbundet.

Kontaktperson: Evert Valfridsson.

December

Lör 17 dec

Gåsräkning

En vecka kvar till julafton och vi har klarat drygt hälften av säsongens gåsinventeringar. Med alla siffror på plats finns så småningom statistiken över aktuellt gåsläge i vårt område tillgänglig på bl.a. klubbens hemsida. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Mån 26 dec

Annandag jul-vandring

Dags för traditionell Annandagjulpromenad tillsammans med Naturskyddsföreningen – i år går vi till Ekenabben Samling och avmarsch kl. 10.00 från parkeringen vid naturum Vattenriket och sedan njuter vi av frisk luft, medan vi tittar på övervintrande fåglar och eventuella blommande växter. Ta med lite stärkande förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Januari

Lör 7 jan

Örnräkning

En vecka in på det nya året är det åter dags att räkna hur många örnar, som finns i vårt område mitt i vintern. Vid räkningen 2022 noterades ca 75 havsörnar – vad kan det bli i år?

Nils Waldemarsson är som vanligt spindeln i nätet i den här inventeringen och tar emot uppgifter från de många örnräknare, som är ute den här dagen. Är du också intresserad att vara med? Kontakta Nils så ordnar han detta.

Info: Nils Waldemarsson, 070-652 6311 eller nils.waldemarsson1948@gmail.com

Lör 14 jan

Gåsräkning

Hur ser det ut på gåsfronten en bit in på nyåret? Efter klubbens inventeringsinsatser är klara vet vi svaret och detta återfinns så småningom på föreningens hemsida. Någon som är intresserad av att följa med någon av oss medan vi räknar gässen på olika håll i Kristianstads och Bromölla kommuner? Hör av Dig till Evert så ska vi försöka lösa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika, vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemang finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Kontaktpersoner

Evert Valfridsson:	0706-02 30 45	evertvalfridsson4@gmail.com
Ulrika Tollgren:	0738-08 37 73	ulrika@tollgren.se
Mats Johannesson	0707-20 56 23	mats.johannesson@yahoo.se
Ulf Sjölin	0735-93 58 65	kjugex@gmail.com

Nu är det enklare att bli medlem i fågelklubben!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 eller via **Swish 123 225 16 27**
Glöm inte mejla (eller ringa) vår kassör med adressuppgifterna om ni är ny medlem.
Jan-Åke Nilsson, mail: janank@hotmail.se , mobil: 0708 - 42 19 28

Medlemsavgiften är 150 kr.

Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf	0706-52 63 11
Jan Linder v ordf	0725-88 20 51
Hans Cronert sekreterare	0708-77 77 35
Jan-Åke Nilsson kassör	0708-42 19 28
Ulrika Tollgren	0738-08 37 73
Greger Flyckt	0709-71 16 80
Linda Niklasson	0709-32 22 52

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson	(Sammankallande)
Greger Flyckt,	(Rapportmottagare)
	0709-71 16 80

Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
greger.flyckt@utb.kristianstad.se

Linda Niklasson
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Christer Neideman
Lars Göte Nilsson
Mats Johannesson
Ulf Sjölin
Magnus Ny
Ulf Gärdenfors

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt	0709-71 16 80
Patrik Olofsson	0706-69 47 63
Göran Flyckt	0738-09 99 29

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov(sk) 0734-38 22 92
patrick@tollgren.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 0738-08 37 73
ulrika@tollgren.se
Sven Birkedal 0730-79 87 44

Katastrofhjälp Fågel och Vilt

<http://www.kristianstadbromolla.kfv-riks.se>

Ringmärkningscentralen på Naturhistoriska Riksmuseet

<http://nrm.spovent.se>

Geese (ringmärkning av gäss och svan)
<http://www.geese.org>

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov (samk.) 0734-38 22 92
Ekbacken 7, 291 55 Arkelstorp
patrick@tollgren.se

Jan Linder (ansv. utgivare) 0725-88 20 51
janlinder48@gmail.com

Ulrika Tollgren 0738-08 37 73
ulrika@tollgren.se

Sven Birkedal (bildredaktör) 0730-79 87 44
sven.birkedal@mixmail.nu

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk)	0706-02 30 45
Ulrika Tollgren	0738-08 37 73
Mats Johannesson	0707-20 56 23
Ulf Sjölin	0735-93 58 65

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson 0706-52 63 11

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson 0706-52 63 11
Hans Cronert 0708-77 77 35

Kommunornitolog i Kristianstads kommun

Nils Waldemarsson 0706-52 63 11

Kommunornitolog i Bromöllas kommun

Nils Waldemarsson 0706-52 63 11

Gåsgruppen (för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten)

Nils Waldemarsson 0706-52 63 11

Medlemsavgift per år

Fullbetalande	150:-
Familjemedlem	25:-
Ungdomsmedlem	25:- (upp till 25 år)

Plusgiro 164 24-4
Swish 123 225 16 27

